

PROGRAM TEOLOGICZNY MALARSTWA STROPOWEGO W KOŚCIELE ŁASKI

W dostępnych źródłach historycznych z okresu budowy świątyni nie znaleziono materiałów związanych z interpretacją teologiczną powstałych obrazów. Decyzje w sprawie tematyki były podejmowane kolegią po głębokiej analizie tekstu biblijnego przez pastora seniora, kaznodziei oraz radę parafialną.

Cykl obrazów rozpoczyna się w nawie głównej, *civitas terrena*, „*zmartwychwstaniem*”. Wraz z tym wydarzeniem Chrystus stał się deklarowanym obiektem wiary dla wszystkich i czczono Jego imię. „*Zmartwychwstaniu*” towarzyszą monochromatyczne medaliony na których namalowana jest „*Droga do Emaus*”, „*Noli me tangere*” i „*Niewierny Tomasz*”. Przypominają one że wchodząc do kościoła, ale przede wszystkim – ze względu na kierunek czytania – wychodząc z kościoła, tylko wiara w Boga przynosi zbawienie: „*Błogosławieni, którzy nie widzą, a wierzą*” (Jan 20,29). Ludowi nie udaje się zabezpieczyć wiary poprzez własne czyny. Człowiek nie może zobaczyć ani zrozumieć Boga z własnej woli („*Noli me tangere*”), tylko wtedy, gdy sam Bóg na to pozwoli („*Niewierny Tomasz*”), kiedy objawia się człowiekowi – czyli tylko dzięki swojej łasce (*sola gratia*).

Epizody „*Nawrócenie Pawła*” i „*Sen Jakuba o drabinie do nieba*” dają tego przykłady na obrazie Kościoła Łaski. Obejmują one bezpośrednie spotkanie poszczególnych ludzi z Bogiem, którzy na różne sposoby doświadczają łaski Bożej: „*Sen Jakuba*” symbolizuje wiarę człowieka w boskość, a nawrócenie Pawła symbolizuje Bożą interwencję w człowieka. Dzięki wierze Jakuba spełniła się obietnica, którą otrzymał od Boga we śnie: „*Oto ja jestem z tobą i będę cię strzegł dokąd idziesz, i sprowadzę cię z powrotem do tej ziemi*” (Rdz 28,15).

Jakub pokazuje, że wiara i zaufanie są najważniejszymi fundamentami łaski Bożej. Obietnica, którą Jakub otrzymał od Boga we śnie: „*Ja jestem Panem Abrahama, Boga ojca twego, i Boga Izaaka; ziemię, na której leżysz, dam tobie i twojemu potomstwu*” (Rdz 28,14), jest powtórzeniem obietnic danych wcześniej Abrahamowi i dzięki wierze Jakuba również się spełnia. Poprzez przedstawienia „*Snu Jakuba*” i „*Nawrócenia Pawła*” wielokrotnie uświadamia się widzowi, jak ważna jest wiara i słowo dla łaski Bożej.

Wraz ze swoim nawróceniem Paweł jako apostoł podjął również zadanie przekazywania ludzkości ewangelii, stając się wzorem do naśladowania dla apostołów i kaznodziei. Przykład Pawła podkreśla moc słowa Bożego, a tym samym rolę kazania w nabożeństwie: „*Głos ich rozszedł się po wszystkich krajach, a słowa ich na cały świat*” – głosi napis w *pendentywach (element narożny w postaci sklepienia o kształcie trójkąta sferycznego)* nad skrzyżowaniem, architektoniczne centrum przestrzeni kościelnej. Cytowane słowo Pawła w kopule podkreśla to jako rzeczywiste miejsce głoszenia ze stojącą tu amboną. Ponadto na kopule świątyni poręczyciele Pisma Świętego, czyli ewangeliści (*w spandrelu na kopule*) i apostołowie (*na łukach pasów*) – potwierdzają prawdę głoszoną na ambonie przez pastora bezpośrednio zwracając się do wiernych. Bóg wyznaczył Chrystusa na pośrednika, „aby człowiek kroczył drogą wiary ku prawdzie z tym większą ufnością, sama prawda. Bóg, w osobie Syna Bożego, przywdział ludzką szatę, nie zdejmując boskości i tym samym ugruntowanej wiary która położyła fundament na tym, że człowiek dochodzi do Boga przez Chrystusa.

Obraz na sklepieniu w części wschodniej nad prospektem ołtarzowo-organowym *Tajemnica Trójcy Świętej* to jeden z najważniejszych dogmatów chrześcijaństwa. Trójjedność Boga od wieków stanowiła inspirację dla wielu artystów, którzy starali się zamknąć prawdę wiary w wymownym obrazie. Jego treść przygotowywana była od wczesnego średniowiecza przez przedstawienie wybranych w Apokalipsie (Ap. 7,9-11), wyznawcy Boga stoją wokół Baranka.

Król Dawid swoją wielkością, wyeksponowany nad promienistą chwałą Boga „*Glorię*” z napisem JACHWE, jako pierwszy przedstawił przyszłość w którym religia była nierozdzielnie związana z państwem poprzez swoje panowanie w ziemskiej Jerozolimie. I jako psalmista służył muzyką swemu Bogu, gdyż jasno uregulowana harmonia tonów oznajmia poprzez harmonię w różnorodności mocno ugruntowaną jedność uporządkowanego państwa. Malowidła na sklepieniach Kościoła Łaski Cesarzkiej są z jednej strony pod wpływem sztuki środowiska katolickiego, z drugiej strony odmiennie projektowano wspólne motywy i tematy. Pojawiały się nowe interpretacje motywowane teologicznie, a więc i niezależna ikonografia protestancka.